

Αθήνα 31 Ιουλίου 2019

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς τους κ. κ Υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας ,
Πολιτισμού και Αθλητισμού,
Ανάπτυξης και Επενδύσεων,
Προστασίας του Πολίτη**

Θέμα: Καταστροφές και βανδαλισμοί στον εναέριο μεταφοράς σμύριδας στην Κόρωνο Νάξου

Η σμύριδα είναι ένα σπάνιο ορυκτό που απαντάται στον ελλαδικό χώρο μόνο στη Νάξο. Το 1925 κατασκευάστηκε ο εναέριος σιδηρόδρομος, για τη μεταφορά της σμύριδας στο λιμάνι της Μουτσούνας. Ήταν ένα μεγάλο έργο βιομηχανικής υποδομής που έγινε με σκοπό τη μείωση του κόστους μεταφοράς του σμυριγλιού στα πλοία. Περιλάμβανε 5 σταθμούς φόρτωσης, 72 χαλύβδινους πυλώνες ύψους έως και 50 μέτρων, κεκλιμένα επίπεδα και μηχανοστάσια. Ξεκινούσε από τη Θέση Πηγή στην περιοχή της Κορώνου, είχε δύο σταθμούς στις Πεζούλες και στη Στραβολαγγάδα, δρασκέλιζε στη συνέχεια το βουνό Αμμόμαξη στη Θέση Αλωνίστρες, περνούσε από δύο ακόμη σταθμούς, και κατέληγε στον όρμο της Μουτσούνας, έχοντας καλύψει μια διαδρομή 15 χιλιομέτρων. Είχε τη δυνατότητα μεταφοράς 15 τόνων σμύριδας την ώρα και μετακινούσε 220 βαγονέτα. Από το 1982 ο εναέριος βρίσκεται εκτός λειτουργίας και η μεταφορά του σμυριγλιού γίνεται με φορτηγά αυτοκίνητα, μετά από διάνοιξη δρόμων από τα ορυχεία στη Μουτσούνα. Παρόλο που το 1989 το εναέριο σύστημα μεταφοράς κηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο, ένα μεγάλο τμήμα του έργου έχει ήδη καταστραφεί. Το 2000 έγιναν κάποιες προσπάθειες τουριστικής αξιοποίησης με ένταξη σε πρόγραμμα περιηγητικής αξιοποίησης των ορυχείων όπου για λόγους επίδειξης ο εναέριος λειτούργησε και πάλι, όμως από τότε υπάρχει μια εγκατάλειψη του χώρου.

Την Τετάρτη 24 Ιουλίου εκδηλώθηκε φωτιά στην περιοχή που είχε ως αποτέλεσμα τη θέρμανση από τις φλόγες του μεταλλικού συρματόσχοινου, που ενώνεται με τους πυλώνες. Το συρματόσχοινο λάσκαρε λίγο και σε κάποιο σημείο του στο δρόμο και χαμήλωσε. Όπως καταγγέλλουν κάτοικοι της περιοχής «Κάποιος με το όχημα ή το μηχάνημα του, με βίαιο τρόπο, έσπρωξε το συρματόσχοινο για να το ρίξει κάτω προκειμένου να μπορεί άνετα να περάσει. Έτσι με την πίεση, παρέσυρε και έσπασε κάποιους πυλώνες, στην περιοχή Αλωνίστρα».

Οι εμφανείς ζημιές, εκτός από το κομμένο συρματόσχοινο, είναι ότι έχουν πέσει 4 πυλώνες (3 στην Αλωνίστρα και ένας στου Ζεματά) και 6 κουβάδες (2 στην Αλωνίστρα, 2 στη Στραβολαγγάδα, 1 στην πλαγιά του Ζεματά και 1 στην πλαγιά) με ότι συνεπάγεται αυτό. Οι ζημιές από ότι φαίνεται είναι ανυπολόγιστες, αν σκεφτεί κανείς ότι το εναέριο σύστημα μεταφοράς της σμύριδας, το 1989 κηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο και η περιοχή ιστορικός τόπος (ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2986/49087/8-11-1989 - ΦΕΚ 869/Β/21-11-1989). Μετά τα όσα συνέβησαν και τις ζημιές που υπέστη ο εναέριος, αλλά και των καταστροφών στο πέρασμα του χρόνου κρίνεται περισσότερο από ποτέ, άμεση και επιτακτική ανάγκη η αποκατάσταση του βιομηχανικού έργου του εναέριου Νάξου, προτού αυτό καταστραφεί ολοκληρωτικά.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτώνται οι αρμόδιοι υπουργοί:

- Σε τι ενέργειες αναμένεται να προβείτε ώστε να αποκατασταθούν οι ζημιές; Θα αναζητήσετε τους υπεύθυνους της καταστροφής;**
- Είναι στις προθέσεις σας να αξιοποιήσετε μελέτη ανάπλασης από τη Διεύθυνση Αναπλάσεων του ΥΠΕΝ και να εντάξετε σε ένα πρόγραμμα αποκατάστασης, αξιοποίησης και ανάδειξής ώστε το μνημείο του «Εναέριου», σχεδόν έναν αιώνα μετά την κατασκευή του, να αποκατασταθεί και να αξιοποιηθεί τουριστικά και ιστορικά;**

Ο ερωτών βουλευτής

Συρμαλένιος Νίκος